

6d

CONCLUSIONES

PHYSICÆ.

Quæstio disputanda.

*Utrum causalitas causa formalis sit actualis unio realiter
identificata cum materia?*

PRÆERIT P. GEORGIUS CABRAL,
E Societate IESV.

Tuebitur Dominicus de Faria, ex eadē Societ. in integro die Sabbati 7. Mar.

CONIMBRICÆ.

*Ex Officina Didaci Gomez Loureyro Academia
Architypographi.*

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinarij, Anno 1607

CONCLUSIO PRIMA.

Omnes cause sub principio in cōmuni tanquam sub genere continentur, unde patet principium latius patere quam causam. Agentia creata quemadmodum quo ad suum esse, & conseruari à causa prima sunt dependentia, ita etiam negante hac suum concursum in suos effectus proficere non valent. Deus quidquid cum se cōdis agentibus operatur, se solo potest exhibere, si vitales excipias actiones, cum item omnis sit incapax dependentiæ, nullo modo accidentium ope ad suas operationes exercendas indiget, sed omnia quæ per externas actiones in mediũ tulerit, immediate per suã substantiam producentur. Non ita tamen cause create quarum virtus a deo limitatur, ut illis sine instrumentario adminiculo efficiantur minimè concedamus. Agens physicum, cum non nisi dependenter à materia operetur, necessario dàda est causa materialis quæ omnes tam substantiales, quam accidentarias formas ab agentibus inductas possit excipere.

CONCLUSIO II.

Cause materialis, erga formã, causalitatem in vnione realiter identificata cum forma collocamus. Materia tantum abest quod sit actus, ut nec diuinitus illi aliquid actiuitatis tribuamus. Unde constat essentialiter esse potentiam, illiusque essentiam positam esse in eo quod sit quedam fundamentalis aptitudo ad formam substantialem; est substantia simplex; nullius formæ corporeitatis capax totius generabilitatis incapax: à solo Deo producta. Vnaquæq; causa suam peculiarem vendicat causalitatem, & ab illa cuiusque distinctio dignoscitur, Efficientis tamen causalitas consistit in actione, quæ à principio unde oritur realiter differt, & cum termino ad quem tendit identificatur. Omne compositum physicum cuius materia separabiliter informatur, est corruptibile, illud tamen cuius materia inseparabiliter informatur est incorruptibile, hæc verò incorruptibilitas non arguit in his compositis maiorem nobilitatem quam sit illa quæ datur in corruptibilibus nisi cætera paria sint.

CONCLUSIO III.

Vnio quæ datur inter materiam, & formam spiritualem est materialis atque adeo simplex, illa verò quæ datur inter vtranque partem materialem, materialis etiam censetur, non tamen simplex; eam vnionem ac formam producit generans per quandam actionem totalem, quæ dicitur generatio, quæ cum sit quoddam accidens à subiecto dependens, vnitur illi per quandam vnionem quæ etiam producitur à generante. Vniones quæ indentificantur cum forma, & materia, non illis vniantur per aliquam dependentiam; Materia ad formam, & ad totum vniam vendicat vnionem, unde patet ipsæ & partes vnitas esse idem non tamen aliquid distinctum. In generationibus materialibus duas totales concedimus actiones, vnã ad materiam, alteram ad formam, & ad vnionem totalem, prima à solo Deo, altera à generante elicitor. Cælestia corpora materia, & forma coalescunt, illorum materia à sublunari specificè distinguitur. Materiales formæ diuisibilitatem, sicut immateriales indiuisibilitatem sortiuntur.

CONCLUSIO IIII.

Quæuis materia innumeras prope modum formas sigillatim recipere possit, plures tamen simul cōsouere diuina linquimus omnipotentia, sicut etiam vnã formam duplicem materiam informare posse, idemque subiectum contraria in gradibus intensis sustentare; Quatuor elementorum formæ formaliter inueniri posse in mistis haudquaquam admittendum. Inter accidens, & substantiam, inter humanitatem, & verbum vnã tantum agnoscimus vnionem. In compositis physicis dantur formæ substantiales. Generationis principia tria ab Aristotele inculcantur nempe forma, materia, & priuatio. Causa efficiens quæuis ad generationem requiratur non tamen ingreditur illius conceptum diffinitiuum. Idem effectus multas habere potest in diuerso genere dependentias. Causa aliqua adeo inter se mutuo pendet, ut hæc illius causalitatem, illa huius essentiam causet.

CONCLUSIO V.

Formalem rationem Ideæ in conceptu obiectiuo constituimus. Formalis vero conceptus tantum se habet ut conditio ad hoc ut exemplar causet quemadmodum se habet cognitio respectu cause finalis. Ideæ increata est ipsa diuina essentia prout est imitabilis à creaturis. In Deo plures dantur ideæ ad quarum imita-

66
imitationem res creantur, non tamen plus quam virtualiter distincta. In Deo datur scientia practica & speculatiua. Actualis causalitas ideæ in quadam denominatione extrinseca mensurati ad formam mensurante collocatur. Rerum actualiter existentium, actu dantur in Deo ideæ; existentiam vero possibiliter solum dantur aptitudinaliter. Ideæ create effectus sunt ea omnia quæ sunt per artem intellectualem. Deus per suam ideam concurret ad artefactum artificis creati. Eadem res diuerso modo considerata potest esse causa exemplaris sui ipsius. Non concedimus dari in Deo ideas rerum communium. Finalis causa cum non sit rigorose physica, non dat esse suis effectibus per aliquem influxum, sed per quandam metaphoricam motionem.

CONCLUSIO VI.

Quantitati, relationibus, & priuationibus totius actiuitatis rationem denegamus. Deus non potest creare materiam spiritualem, nec substantiam supernaturalem, nec causalitatem materiae, & formam erga totum supplere, nec ab accidente aptitudinalem tollere inherentiã. Materialis causa, seu subiectum inherens accidentium mediatum, est substantia, immediatum est quantitas. Proprietates animæ rationalis ab ipsa promanant, & in ipsa recipiuntur, frigus tamen quod resultat in aqua calida, non in ipsa forma aquæ, sed in materia recipitur. Quantitas præsupponitur à forma in genere causæ materialis, ac dispositiue loquendo in ea opinione, quæ negat usque ad materiam primam resolutionem cui nos credabilius assentimur. Quando Deus ponit accidens extra subiectum non dat illi nouam essentiam, nec existentiam, sed tantum confert perfectitatis modum.

CONCLUSIO VII.

DEVS potest ponere accidens materiale in subiecto spiritali, & accidens spiritali in subiecto materiali. Effectus formæ accidentariæ est totum per accidens sicut etiam effectus formæ substantialis est totum per se quauis mediatum, cum immediatum sit materia prima cum qua substantialiter unitur, ex qua unione resultat totum per se essentialiter formam, & materiam includens. Terminus specificatiuus generationis est forma. Actiones distinguuntur per terminos intrinsecos materialiter sumptos, per principia tamen solum extrinsecè. Actio vitalis, & non vitalis, non specificè, sed extrinsecè distinguitur, cum terminus materialis sit idem. Deus potest eundem effectum quem cum causa secunda produxit, reprodúcere, non tamen eandem formalem actionem. Materia diuina virtute absque forma potest coherere, non tamen potest Deus facere ut aliquis existat per existentiam alterius.

CONCLUSIO VIII.

Pincipium causandi formæ substantialis est ipsa entitas formæ, sicut etiam materiæ principium in ipsius entitate consistit. Eius essentia in eo quod sit actus sita est, ac proinde, nec diuinitus forma receptiuum quid esse potest quemadmodum, nec materia informatiuum. Formæ causalitas in unione ad materiam constituitur. Vtrum verò cum formâ, an cum materia identificetur, licet problematice defendi possit, nos tamen eam partem quæ unione formæ cum materia identificat ut probabiliorẽ assumimus defendendum. Formam aliquam educi de potentia subiecti nihil aliud est, quam produci dependenter à materia per actionem separabilem à creatione materiæ, præsupponendo in tali materia naturalem aptitudinẽ seu capacitatem ad talem formam. Quæeductio reperitur in omni forma substantiali, & accidentali præter animam rationalem, & accidentia supernaturalia. Materia omnis accidentis incapax, est impossibilis.

CONCLUSIO IX.

EADEM res non potest naturaliter per duas actiones totales produci, quemadmodum nec idem ubi per duos motus. Nostra anima non concurret ad actiones intellectus, & voluntatis immediate, nec etiam ad sensationes, & appetitiones; motus Angelorum, & animæ rationalis non producuntur ab ipsorum voluntatibus, sed à potentia motiua spiritali, in eorumque substantiis recipiuntur. Multitudo agentium, siue penetratiue sint, siue non, item densitas materiæ alicuius agentis sunt in causa ut in partibus remotioribus ultra primam superficiem producatur qualitas intentior, non tamen maior quam sit in agente principali. Noster intellectus non est potentia adæquata suarum operationum, sicut voluntas. Creatio est productio rei subsistentis ex nihilo, & in eo differt à generatione, quia generatio fit dependenter à subiecto. Actio creatiua est vna totalis, & completa per quam intrinsecè producitur tota entitas rei create non præsupponens aliam priorem, coalescit tamen ex pluribus actionibus partialibus quæ suapte natura sunt inseparabiles.

Questionem dirimit octaua Conclusio.

EADEM ver non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere. Nota enim non contra unam actionem intellectuale & voluntate immediate nec contra ad se actionem & apprehensorem materie reprobam, & anime rationem non productivam ad se ipsam voluntate productivam per se in contrarium spirituale in contrarium spirituale. Hinc dicitur per Aristotelem in primis principibus in libro de generatione animalium quod unum animal non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere. Nota enim non contra unam actionem intellectuale & voluntate immediate nec contra ad se actionem & apprehensorem materie reprobam, & anime rationem non productivam ad se ipsam voluntate productivam per se in contrarium spirituale in contrarium spirituale. Hinc dicitur per Aristotelem in primis principibus in libro de generatione animalium quod unum animal non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere.

CONCLUSIO IX.

Proterea videtur quod anima non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere. Nota enim non contra unam actionem intellectuale & voluntate immediate nec contra ad se actionem & apprehensorem materie reprobam, & anime rationem non productivam ad se ipsam voluntate productivam per se in contrarium spirituale in contrarium spirituale. Hinc dicitur per Aristotelem in primis principibus in libro de generatione animalium quod unum animal non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere.

CONCLUSIO VIII.

Dicitur etiam quod anima non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere. Nota enim non contra unam actionem intellectuale & voluntate immediate nec contra ad se actionem & apprehensorem materie reprobam, & anime rationem non productivam ad se ipsam voluntate productivam per se in contrarium spirituale in contrarium spirituale. Hinc dicitur per Aristotelem in primis principibus in libro de generatione animalium quod unum animal non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere.

CONCLUSIO VII.

Dicitur etiam quod anima non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere. Nota enim non contra unam actionem intellectuale & voluntate immediate nec contra ad se actionem & apprehensorem materie reprobam, & anime rationem non productivam ad se ipsam voluntate productivam per se in contrarium spirituale in contrarium spirituale. Hinc dicitur per Aristotelem in primis principibus in libro de generatione animalium quod unum animal non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere.

CONCLUSIO VI.

Dicitur etiam quod anima non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere. Nota enim non contra unam actionem intellectuale & voluntate immediate nec contra ad se actionem & apprehensorem materie reprobam, & anime rationem non productivam ad se ipsam voluntate productivam per se in contrarium spirituale in contrarium spirituale. Hinc dicitur per Aristotelem in primis principibus in libro de generatione animalium quod unum animal non potest contrahere per duas actiones totales producti quoniam productum per se non potest contrahere.